

REPUBLIKA HRVATSKA

VISOKI PREKRŠAJNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

ZAGREB

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca: S. D., kao predsjednice vijeća te M. S. i R. D., kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice D. P., kao zapisničarke, u prekršajnom postupku protiv I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe G. J., III-okr. odgovorne osobe S. Č., IV-okr. odgovorne osobe D. Š. svi zastupani po branitelju N. G., odvjetniku u Odvjetničkom društvu G. i V-okr. odgovorne osobe Z. Š., zbog prekršaja iz članka 63. stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09, 75/09, 76/13), odlučujući o žalbi I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe G. J., III-okr. odgovorne osobe S. Č., IV-okr. odgovorne osobe D. Š. i V-okr. odgovorne osobe Z. Š., podnijetim protiv presude Prekršajnog suda u Varaždinu, od 30. svibnja 2014. godine, broj: Pp 11 G-1282/12-43, u sjednici vijeća održanoj dana 23. rujna 2014. godine,

p r e s u d i o j e :

I. U povodu žalbe I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe G. J., III-okr. odgovorne osobe S. Č., IV-okr. odgovorne osobe D. Š. i V-okr. odgovorne osobe Z. Š., a po službenoj dužnosti, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kažnjavanju, tako da se za prekršaje činjenično opisane pod točkom a) i b) izreke, koji se pravno označavaju kao jedan prekršaj iz članka 63. stavke 5. točke 3. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, a za prekršaje činjenično opisane pod točkom c) i d) izreke, koji se pravno označavaju kao jedan prekršaj iz članka 63. stavke 5. točke 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, primjenom odredbe čl. 37. toč. 2. i 3. Prekršajnog zakona utvrđuje novčana kazna: I-okr. pravnoj osobi X. d.d. od po 20.000,00 kn (dvadesettisućakuna), II-okr. odgovornoj osobi G. J. 9.000,00 kn (devettisućakuna), III-okr. odgovornoj osobi S. Č. i IV- okr.odgovornoj osobi D. Š. svakom od po 10.000,00 kn (desettisućakuna) i v-okr. odgovornoj osobi Z. Š. od po 70.000,00 kn (sedamtisuća kuna) i uz primjenu čl. 39. Prekršajnog zakona izriče ukupna novčana kazna I-okr. pravnoj X. d.d. u iznosu od 40.000,00 kn (četrdesettisućakuna), a II-okr. odgovornoj osobi G. J. u iznosu od 18.000,00 kn (osamnaesttisućakuna), III-okr. odgovornoj osobi S. Č. i IV- okr.odgovornoj osobi D. Š. svakom od po 20.000,00 kn (dvadesettisućakuna) i V-okr. odgovornoj osobi Z. Š. od 14.000,00 kn (četnaesttisućakuna) koju su okrivljenici obvezni platiti u roku od 15 dana od primitka ove presude

II. Odbija se kao neosnovana žalba I. okr. pravne osobe X. d.d., II- okr. odgovorne osobe G. J. III-okr. odgovorne osobe S. Č., IV-okr. odgovorne osobe D. Š. i V-okr. odgovorne osobe Z. Š. i potvrđuje se prvo stupanjska presuda u pobijanom, a nepreinačenom dijelu.

III. Temeljem članka 138. stavka 2. točke 3. c) Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj: 107/07., 39/13., 157/13- nastavno PZ) okrivljenici su obvezni naknaditi trošak žalbenog postupka u paušalnom iznosu svaki od po 500,00 (petsto) kuna, u roku od 15 dana od primitka ove presude.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, I. okr. pravna osoba X. d.d., II-okr. odgovorna osoba G. J., III-okr. odgovorna osoba S. Č., IV-okr. odgovorna osoba D. Š. i V-okr. odgovorna osoba Z. Š. proglašeni su krivima i kažnjeni: I. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 80.000,00 kn (osamdesettisućakuna), a II-okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 36.000,00 kn (tridesetšesttisućakuna), III-okr. i IV-okr. ukupnom novčanom

kaznom u iznosu svaki od po 40.000,00 kn (četrdesetisućakuna) i V-okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu svaki od 28.000,00 kn (dvadesetosamtisućakuna), zbog prekršaja iz članka 63. stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, opisanih u izreci te presude.

Istom presudom I. okr. pravna osoba X. d.d., II-okr. odgovorna osoba G. J., III-okr. odgovorna osoba S. Č., IV-okr. odgovorna osoba D. Š. i V-okr. odgovorna osoba Z. Š. su obvezani naknaditi troškove prekršajnog postupka u paušalnom iznosu od po 500,00 kn (petstokuna) svaki.

Protiv navedene presude okrivljenici I-IV, su po branitelju pravodobno podnijeli zajedničku žalbu, zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, povrede materijalnog prekršajnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o prekršajnoj sankciji i troškovima postupka.

U bitnom, ponavljaju sve navedeno u obrani pred prvo stupanjskim sudom, da su u odštetnom predmetu oštećenika postupali sukladno zakonu. Posebno se pozivaju na odredbu članka 12. ZOO-a, kao i Direktivu 2009/103/EZ, kao i Komentar ZOO, dr. V. G. gdje se komentiraju odredbe čl. 943. kao i da je na tragu stavova okrivljenika i recentna sudska praksa parničnih sudova u postupcima naknade štete. Istovjetno obrani poriču da bi bili odgovorne osobe u I-okr. pravnoj osobi i stavu suda o odgovornosti okrivljenika te smatraju da takav stav nije u skladu s čl. 61. st. 1. Prekršajnog zakona i Pravilniku o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta I- okrivljenika čime je došlo do povrede materijalnog prekršajnog prava. Ističu bitne povrede, odnosno da na glavnoj raspravi prvostupanjski sud nije pročitao sve dokaze pobrojane u obrazloženju, kao i da nisu navedeni svi dokazi predloženi od strane okrivljenika te da je povrijeđeno pravo obrane okrivljenika

V-okr. je podnio žalbu protiv presude zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni kako to proizlazi iz njenog sadržaja navodeći u bitnom istovjetno obrani da nije odgovorna osoba za navedeni prekršaj, te daje kazna previsoka, obzirom na neosuđivanost za navedena djela, daje samohrani roditelj i visinu mjesečnih prihoda.

Žalitelji predlažu da se zbog razloga navedenih u žalbama, iste prihvate.

Odlučujući o žalbi i ispitujući pobijanu presudu u smislu članka 202. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj: 107/07, 39/13, 157/13) uz ocjenu navoda žalbe, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske je utvrdio da u predmetu nije nastupila zastara prekršajnog progona, a na što Sud pazi po službenoj dužnosti, te je našao da je Prekršajni sud u Varaždinu točno utvrdio činjenično stanje.

Međutim, kako u odredbi članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 76/13) je izmijenjen članak 12. stavke 1. na način da odgovorni osiguratelj je dužan u roku od 60 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrditi osnovanost i visinu toga zahtjeva de dostaviti podnositelju zahtjeva:

1. obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visinu štete nesporne, odnosno
2. utemeljeni odgovor, na sve točke iz odštetnog zahtjeva u slučaju ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

Dok je odredbom članka 12. stavke 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09, 75/09, 76/13) propisano da u slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa štete, odgovorni osiguratelj je oštećenoj osobi dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam u roku propisanom stavkom 1. ovoga članka, dakle više se ne radi distinkcija između imovinske i neimovinske štete, pa niti prvostupanjski sud nije mogao na štetu okrivljenika iste proglasiti krivim za realni stjecaj, to je prvostupanjski sud je kažnjavanjem okrivljenika za dva djela prekršaja pod točkom a) i b) kao i pod točkom c) i d) u realnom stjecaju, povrijedio zakon na štetu okrivljenika, a na što ovaj Sud pazi po službenoj dužnosti, pa je preinačio prvostupanjsku presudu kao u izreci.

Nije prihvaćen prigovor žalbe okrivljenika o bitnim povredama odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavke 1. točke 11. i st. 2. Prekršajnog zakona, suprotno tvrdnji žalitelja prvostupanjski sud je

na glavnoj raspravi održanoj dana 27. svibnja 2014. godine pročitao sve dokaze navedene u žalbi proveo detaljan dokazni postupak na koji branitelj okrivljenika nazočan glavnoj raspravi, nije imao nikakvih primjedbi niti daljnjih dokaznih prijedloga.

Nisu u pravu okrivljenici kao žalitelji kada prigovaraju nepotpuno i pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer je prvostupanjski sud na temelju rezultata prekršajnog postupka, cijeneći provedene dokaze po slobodnom sudačkom uvjerenju (članak 88. Prekršajnog zakona), imao dovoljno osnove za zaključak da su se u ponašanju okrivljenika stekla sva obilježja bića prekršajnog djela iz članka 63. stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, za koje ih je proglasio krivima i kaznio. Svoju odluku prvostupanjski je sud detaljno i valjano obrazložio.

Sukladno odredbi članka 12. stavke 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09, 75/09, 76/13) odgovorni osiguratelj je dužan u roku od 60 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrditi osnovanost i visinu toga zahtjeva de dostaviti podnositelju zahtjeva:

3. obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visinu štete nesporne, odnosno
4. utemeljeni odgovor, na sve točke iz odštetnog zahtjeva u slučaju ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

Odredbom članka 12. stavke 3. istog Zakona propisano je da u slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa štete, odgovorni osiguravatelj je oštećenoj osobi dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam u roku propisanom stavkom 1. ovoga članka.

Okrivljenici su, u predmetnom slučaju propustili izvršiti propisano. Navodi okrivljenika kojima upućuju na primjenu roka od 3 mjeseca od datuma kada je oštećena strana podnijela svoj zahtjev za naknadu štete direktno osiguravajućem društvu iz Direktive 2009/103/EZ su u cijelosti neosnovani. Naime, okrivljenici niti u ovome roku nisu postupili prema stanju spisa, a niti je u konkretnom slučaju pravno relevantna literatura na koju se okrivljenici pozivaju u žalbi, da bi ih to moglo ekskulpirati prekršajne odgovornosti.

Prvostupanjski je sud pravilno zaključio da ono što okrivljenici nazivaju potpuno nedokumentiranim zahtjevom u konkretnom slučaju nije točno, već su imali dovoljno osnova i razloga za zakonsko postupanje po zahtjevu oštećenika J. Z. Stoga su okrivljenici, sukladno stavci 3. i 1. članka 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, u nemogućnosti da se u vrijeme podnošenja zahtjeva utvrdi konačan iznos štete, kao predujam, morali isplatiti oštećeniku u roku iz stavke 1. članka 12. navedenog Zakona. Kako je za osiguratelja preostali iznos bio neprihvatljiv, dakle, sporan, u istom roku, morali su oštećeniku dostaviti i utemeljeni odgovor, niti je predmetni Zakon ovlastio odgovornog osiguratelja ni na kakvo uvjetovanje isplate, pa je bez utjecaja na zakonitost pobijane sudske odluke - okolnost da se na taj dio obrane okrivljenika, u kojem svoj propust pravdaju činjenicom da im oštećenik nije dostavio zatraženo, jer je to suprotno stanju spisa.

Bez osnove je prigovor koji se odnosi na stav suda o odgovornosti svih okrivljenika I-V za koji smatraju da nije u skladu s čl. 61. stavkom 1. Prekršajnog zakona. Člankom 61. stavkom 1. Prekršajnog zakona propisano je da je odgovorna osoba u smislu tog Zakona fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je povjereno obavljanje određenih poslova iz područja djelovanja pravne osobe. Poslove pravne osobe, sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93. i dr.), uvijek vodi uprava, neovisno o broju članova uprave, odnosno činjenici da liju čini jedna ili više fizičkih osoba.

Naime, raniji prekršajni zakoni, kao i Zakon o privrednim prijestupima definirali su odgovornu osobu kao onu osobu kojoj je u pravnoj osobi dodijeljen određen krug poslova i zadataka, dakle, odgovorna osoba bila je ono što teorija naziva punomoćnikom po zaposlenju. Odgovorna osoba utvrđivala se uvidom u samoupravne opće akte i pravilnike o radu. Prekršajni zakon definirao je odgovornu osobu drugačije, imajući u vidu da novo trgovačko pravo posebnu pozornost i odgovornost za zakonitost poslovanja pravne

osobe daje upravi, u kojem smislu je krenula i sudska praksa. Jednako kako obrtnik, koji sukladno stavci 2. članka 20. Zakona o obrtu, odgovara za zakonitost obavljanja obrta i za zakonitost rada djelatnika koje zapošljava tako i uprava odgovara za zakonitost obavljanja djelatnosti trgovačkog društva i zakonitost rada radnika trgovačkog društva. Naime, svi neposredni izvršitelji direktno su podređeni načinu vođenja poslovanja koji određuje uprava. Uprava je ta koja vodi poslove trgovačkog društva te je sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima, a u konkretnom slučaju, kad je okrivljena pravna osoba društvo za osiguranje i članku 29. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ broj 1151/05. i dr.), odgovorna za zakonitost poslovanja pa se djelo ili propust neposrednog izvršitelja prekršaja kao odgovorne osobe pripisuje njenom propustu dužnog nadzora nad zakonitošću rada, odnosno načinu vođenja poslova.

Isto tako ovaj Sud smatra neosnovanim žalbeni navod V okr. da nije odgovorna osoba za počinjene prekršaje, prvostupanjski sud je suprotno tvrdnji žalitelja dao valjane razloge zašto su II do V-okrivljenika odgovorne osobe koje razloge u cijelosti prihvaća i ovaj Sud, pa se žalitelji zbog nepotrebnog ponavljanja upućuje na razloge prvo stupanj ske presude.

Rješavajući dalje o žalbi okrivljenika I do IV podnijetoj po branitelju gdje u žalbi navode da pobijanu presudu pobijaju zbog odluke o prekršajnoj sankciji i odluke o troškovima postupka ali kako je taj žalbeni osnov samo paušalno bez obrazloženja naveden u žalbi slijedom čega se o istom ovaj Sud nije mogao očitovati, dok V-okrivljenik svoje žalbene navode nije ničim potkrijepio, a da bi to opravdavalo daljnje ublažavanje novčane kazne.

Imajući u vidu pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i pravne kvalifikacije djela, ovaj Sud je novčanu kaznu za djela utvrdio okrivljenicima kao u izreci uslijed navedene odluke iz točke I. ove presude, po službenoj dužnosti preinačena je odluka o ukupnoj novčanoj kazni smatrajući da će se istima ostvariti svrha prekršajnopravne sankcije i okrivljenici ubuduće kloniti činjenja prekršaja, te da će se njima postići svrha kažnjavanja.

Zbog izloženih razloga valjalo je žalbu okrivljenika odbiti kao neosnovanu i prvostupanjsku presudu u pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrditi.

Paušalni iznos troškova žalbenog postupka temelji se na odredbi članka 138. stavka 2. točke 3. c PZ-a, koji propisuje da se troškovi prekršajnog postupka obuhvaćaju paušalni iznos troškova prekršajnog postupka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske kada je donio odluku kojom je pravomoćno utvrđena krivnja okrivljenika, ako je odlučivao o žalbi tužitelja i okrivljenika ili samo o žalbi okrivljenika. Paušalna je svota, sukladno članku 138. stavku 3. PZ-a određena u okvirima određenim Rješenjem o određivanju paušalnog iznosa za troškove prekršajnog postupka („Narodne novine“, broj: 18/03.) u rasponu od 100,00 do 5.000,00 kuna, a s obzirom na složenost i trajanje postupka, te imovno stanje okrivljenika.

S obzirom na sve izloženo, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 23. rujna 2014. godine

Zapisničarka:

Predsjednica vijeća:

D. P. v.r.

S. D. v.r.

Presuda se dostavlja Prekršajnom sudu u Varaždinu u 9 primjeraka: za spis, okrivljenike, branitelja i podnositelja optužnog prijedloga.

Suglasnost ovog primjerka s izvornikom ovjerava
Upraviteljica sudske pisarnice:
E. V.